

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

V E N D I M

Nr. 8, Datë 27/10/2014

Mbështetur në publikimet e bëra në median¹ e shkruar, që kanë të bëjnë me denoncimin e kryer nga Z. [Redacted], lidhur me dhunën e ushtruar mbi vajzën e tij me aftësi të kufizuara, 17 vjeçare, [Redacted], ndërkohë që është përcjellë nga Qendra e Zhvillimit Rezidencial Durrës, drejt Shkollës Speciale të Fëmijëve, Durrës, referuar shkresës nr. 511/1, datë 16.10.2013, të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, si dhe në zbatim të Urdhërit nr.92, datë 29.10.2013 “Për fillimin e procedurave për ndjekjen “ex-officio” të çështjes së nxënëses së Shkollës Speciale të Fëmijëve Durrës”, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi ka iniciuar hetimin e çështjes së [Redacted] dhe në datën 16.10.2013, ka kryer inspektim pranë Qendrës së Zhvillimit Rezidencial Durrës, ku

K O N S T A T O I :

Në takimin e realizuar me Drejtoreshën dhe Përgjegjësen e Sektorit të Shërbimit Social të Qendrës së Zhvillimit Rezidencial Durrës, Komisionerja për Mbrojtjen nga Diskriminimi kërkoi informacion të hollësishëm, jo vetëm mbi incidentin e ndodhur ndaj vajzës 17 vjeçare, me aftësi të kufizuara, [Redacted], mbi të cilën është ushtruar dhunë fizike, por edhe lidhur me mënyrën e trajtimit të fëmijëve të tjerë në këtë Qendër, mbi stafin, i cili kujdeset për fëmijët e strehuar në të, bashkëpunimin me Shkollën Speciale etj.

Sipas informacionit të marrë nga Znj. [Redacted], Drejtoreshë pranë Qendrës së Zhvillimit Rezidencial Durrës, QZHR është një institucion i përkujdesjes sociale për personat me aftësi të kufizuara. Qendra ka statusin e një institucioni shtetëror dhe është në varësi të Shërbimit Social Shtetëror. QZHR realizon programe rehabilituese për personat me aftësi të kufizuara sipas parametrave të tyre psiko-fizikë, duke i ndihmuar ata në integrimin e tyre në jetën shoqërore.

¹ Gazeta Shqip e datës 13 tetor 2013, si dhe nga gazeta te tjera.

Stafi i kësaj Qendre përbëhet nga 27 punonjës : Drejtori i Qendrës, 1 (një) Përgjegjës i Sektorit të Shërbimit Social, 1 (një) Përgjegjës i Sektorit të Administratës, 1 (një) Ortofonist, 1 (një) Fizioterapist, 4 (katër) Edukatore, 11 (njëmbëdhjetë) Kujdestarë, 1 (një) Pjatararës, 1 (një) Guzhinier, 1 (një) Punonjës Mirëmbajtjeje dhe 4 (katër) Pastruese. Pranë Qendrës, ushtron funksionet edhe Këshilli Administrativ i saj, i cili përbëhet nga : Drejtori, financieri, punonjësi social, mjeku, prindër dhe donatorë.

Në këtë qendër, aktualisht, strehohen 37 persona. 20 fëmijë që i përkasin moshës 5-14 vjeç, janë të sistemuar në një godinë të veçantë, ndërsa pjesa tjetër e personave (17 persona) që banojnë në Qendër, janë të moshës 15-27 vjeç dhe janë sistemuar në godinën tjetër të QZHR. 10 (dhjetë) fëmijë frekuentojnë shkollën, kur janë në gjendje të mire shëndetësore. Shpërndarja e tyre në shkolla, kryhet me furgon, çdo ditë rreth orës 8:00 - 8:20 të mëngjesit.

Znj. [] përgjegjëse e sektorit të shërbimit social pranë kësaj Qendre, e bëri me dije Komisioneren për Mbrojtjen nga Diskriminimi, lidhur me faktin se [] vajza e dhunuar, banonte në Qendër prej 2 muaj e gjysëm, por qëndrimi i saj kishte qenë me shkëputje. Ajo thekson se [] të fëmijë e qetë dhe aspak problematike. Sipas saj, një mbrëmje para ditës, kur u konstatuan shenjat e dhunës mbi të miturën, kjo e fundit nuk ishte ndier mirë (kishte patur kollë) dhe ishte njoftuar mjeku për ta vizituar. Të nesërmen, rreth orën 8:20-8:25, vajza ishte shoqëruar nga financierja dhe shoferi i Qendrës me furgon drejt Shkollës Speciale të Fëmijëve.

Rreth orës 10:00, përgjegjësja e sektorit të shërbimit social ishte njoftuar, se [] ishte rrëzuar nga shkallët në shkollë. Vajza kishte patur të çara në kokë dhe gërvishtje në trup. Për këtë arsye, [] ishte dërguar menjëherë nga Shkolla Speciale në spital. Më pas, në Qendër ishin paraqitur të afërmit e vajzës, të cilët kishin qenë tepër të shqetësuar. Aktualisht, vajza banon në shtëpinë e hallës së saj.

Drejtoresha e Qendrës informon se Qendra e Zhvillimit Rezidencial Durrës funksionon sipas Rregullores së Organizimit dhe Funksionimit të Qendrave të Zhvillimit. Pyetjes së Komisioneres, nëse rregullorja e sipërpërmendur ka parashikuar, se cilët persona duhet të kryejnë shoqërimin e fëmijëve në shkollë, Drejtoresha e Qendrës përgjigjet se zakonisht fëmijët shoqërohen nga një pjesëtar i stafit, **por rregullorja nuk përcakton saktësisht se detyra e kujt punonjësi duhet të jetë shoqërimi i fëmijëve në shkollë. Zakonisht, fëmijët i shoqëron në shkollë psikologjia dhe mjeku fizioterapist. Ajo pohon faktin se nuk është parashikuar asnjë praktikë e caktuar lidhur me dorëzimin e fëmijëve në shkollë.**

Znj. [] thekson gjithashtu faktin se në stafin e kësaj qendre nuk bën pjesë asnjë mjek. Në rast nevojë, fëmijët vizitohen nga mjeku i familjes dhe diagnozat përkatëse shënohen në kartelën e fëmijës në ambulancën e lagjes dhe tek fletorja e shënimeve të QZHR. Ajo shton se fëmijët e strehuar në Qendër janë me prapambetje mendore, por fizikisht janë të parrezikshëm për të abuzuar seksualisht me njëri-tjetrin. Për ekzaminimin dhe vlerësimin e sjelljes së fëmijëve në Qendër është krijuar grupi multidisiplinor, në përbërje të së cilit është : psikologjia, fizioterapisti,

edukatori etj. Ndërkohë, psikologia e Qendrës bën më dije, se ... është diagnostikuar si fëmijë me prapambetje mendore, por jo autike.

Sipas Drejtueses se Qendrës, bashkëpunimi i kësaj qendre me Shkollën Speciale të Fëmijëve ka qenë i mirë. Bashkëpunimi konsiston kryesisht në informacionin që Shkolla i jep Qendrës, lidhur me sjelljen e secilit nxënës në ambientet e shkollës, si dhe gjatë procesit të mësimdhënies. Komunikimi Qendër-Shkollë është i drejtpërdrejtë, asnjëherë nuk ka qenë zyrtar dhe informacionet nuk jepen me shkrim. Në Bordin e Prindërve pranë Shkollës Speciale nuk bën pjesë asnjë përfaqësues i Qendrës së Zhvillimit Rezidencial.

Znj. ... informon gjithashtu edhe mbi aktivitetet e fëmijëve sipas grupmoshave pas orës 16:00, ku dy kujdestarë të Qendrës luajnë rolin kryesor në mbarëvajtjen e këtyre aktiviteteve.

Për sa më sipër, përveç aspekteve pozitive të kushteve të jetesës së fëmijëve me aftësi të kufizuara që banojnë pranë kësaj Qendre, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi konstatoi edhe disa probleme.

Në këtë kontekst, vlen të theksojmë faktin se Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi është ndalur vetëm në shqyrtimin e atyre çështjeve, të cilat mbështetur në ligjin nr. 10 221, datë 04.02.2010 "Për mbrojtjen nga diskriminimi", bëjnë pjesë në kompetencat e tij.

Sipas konstatimeve të drejtpërdrejta në Qendrën e Zhvillimit Rezidencial, Durrës, dëshmime të Drejtoreshës dhe psikologes së QZHR, si dhe mbështetur në dokumentacionin e administruar gjatë kryerjes së inspektimit, rezultoi se:

- 1. QZHR Durrës funksionon në bazë të Rregullores së Organizimit dhe Funksionimit të Qendrave të Zhvillimit, rregullore kjo, e cila përcakton rregulla të përgjithshme mbi bazën e së cilave duhet të funksionojnë në përgjithësi të gjitha Qendrat e Zhvillimit në varësi të Shërbimit Social Shtetëror.**

Duke gjykuar se kjo rregullore është hartuar për t'u zbatuar nga shume institucione, nuk ka të specifikuar dhe të parashikuara me hollësi disa praktika rutinë të Qendrës së Zhvillimit Rezidencial, Durrës, të cilat pavarësisht faktit se i cilësuar si "rutinë", luajnë një rol shumë të rëndësishëm në jetën, shëndetin dhe mbarëvajtjen e fëmijëve që strehohen në qendër. Të tillë konsiderojmë edhe praktikën e shpërndarjes apo përcjelljes së fëmijëve në shkolla, e cila duhet të jetë saktësisht e parashikuar në një akt të brendshëm të kësaj qendre. Në këtë praktikë ditore duhet të përcaktohen saktësisht punonjësit² që duhet të kenë si detyrë shoqërimin e femijeve nga Qendra në Shkollë dhe anasjelltas, oraret e sakta të shpërndarjes së fëmijëve, mënyra se si do të dorëzohen këta fëmijë në shkollë (me procesverbal apo ndonjë mënyrë tjetër), si dhe duhet përcaktuar saktësisht edhe punonjësi i Shkollës, i cili duhet t'i marrë në dorëzim këta fëmijë.

² Akti në fjalë, (që mund të jetë një rregullore apo urdhër i brendshëm i Drejtoreshës së QZHR), duhet të përcaktojë gjithashtu edhe personat që duhet të zëvendësojnë punonjësit përgjegjës për shoqërimin e fëmijëve, në rast se këta punonjës mungojnë për arsye të ndryshme, mënyrën se si këta punonjës duhet të njoftojnë eprorin, në rast mungese etj.

Mosparashikimi i një praktike të tillë, në një akt të brendshëm të kësaj Qendre, ka sjellë si pasojë mos identifikimin e personave përgjegjës për ngjarjen e ndodhur ndaj Xb

2. Mosparashikimi i një pozicioni “mjek” në strukturën e Qendrës së Zhvillimit Rezidencial, Durrës shkakton vonesa në ofrimin e shërbimit mjekësor ndaj fëmijëve të strehuar në të. Aktualisht, për ankesat shëndetësore të këtyre fëmijëve njoftohen mjekët e familjes dhe diagnozat e fëmijëve shënohen në kartelat përkatëse në ambulancat e lagjive, ndërkohë që gjykojmë se prania e vazhdueshme e një mjeku pranë Qendrës është mëse e nevojshme për këta fëmijë me aftësi të kufizuara.
3. Sikurse është përmendur edhe më sipër, fakt tjetër i konstatuar nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, është edhe mungesa e korrespondencës dhe bashkëpunimit zyrtar ndërmjet Qendrës së Zhvillimit Rezidencial dhe Shkollës Speciale të Fëmijëve, Durrës. Gjykojmë që, për efekt të mbarëvajtjes së aktivitetit të të dy institucioneve, ky bashkëpunim duhet të zyrtarizohet.
4. Me rëndësi për t’u përmendur është edhe fakti, se asnjë përfaqësues i Qendrës së Zhvillimit Rezidencial, nuk bën pjesë në Bordin e Prindërve pranë Shkollës Speciale. Në këtë kontekst, gjykojmë që fëmijët, të cilët banojnë pranë kësaj Qendre duhet të kenë një përfaqësues, që mbron interesat e tyre në këtë bord.

PËR KËTO ARSYE :

Mbështetur në nenin 3, pika 3, nenin 7, pika 1, nenin 20, pikat 1 dhe 2, gërma c), nenin 32, pika 1, gërma c), pikat 2 e 3 të këtij neni, si dhe nenin 33, pikat 10, 11 e 13, të Ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Konstatimin e diskriminimit të tërthortë, për shkak të aftësive të kufizuara, në fushën e të mirave dhe shërbimeve, nga Qendra së Zhvillimit Rezidencial, Durrës, të fëmijëve të strehuar pranë saj.
2. Referuar pikës 1, të këtij Vendimi, rekomandojmë :
 - a- marrjen e masave të menjëhershme nga Qendra e Zhvillimit Rezidencial, Durrës në bashkëpunim me Shërbimin Social Shtetëror, për të hartuar një akt të brendshëm të

Qendrës së Zhvillimit Rezidencial, Durrës, ku të parashikohen me hollësi rregulla të specifikuara, lidhur me shoqërimin e fëmijëve jashtë ambienteve të Qendrës, sidomos lidhur me përcjelljen e tyre në shkollë;

- b- marrjen e masave të menjëherëshme nga Qendra e Zhvillimit Rezidencial, Durrës në bashkëpunim me Shërbimin Social Shtetëror, për t'iu siguruar fëmijëve që banojnë në këtë Qendër, trajtim të përshtatshëm mjekësor dhe përkujdesje permanente mjekësore me kohë të plotë, nga ana e personave përgjegjës të ngarkuar për të kryer këtë detyrë.
3. Rekomandohet që, bashkëpunimi dhe korrespondenca, ndërmjet Qendrës së Zhvillimit Rezidencial, Durrës dhe Shkollës Speciale të Fëmijëve, Durrës, të zyrtarizohen. Çdo akt apo informacion, që këto dy institucione i drejtojnë njëri-tjetrit, të ketë formën dhe efektet e shkresës zyrtare.
 4. Rekomandohet që, në Bordin e Prindërve të Shkollës Speciale së Fëmijëve Durrës të bëjë pjesë 1 (një) përfaqësues i Qendrës së Zhvillimit Rezidencial, i cili të përfaqësojë dhe mbrojë interesat e fëmijëve që banojnë në këtë Qendër.
 5. Brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga marrja dijeni për këtë vendim, Qendra e Zhvillimit Rezidencial, Durrës, të njoftojë Komisionerin, lidhur me masat e marra për zbatimin e këtij vendimi.
 6. Në referim të nenit 33, pika 11, të ligjit nr. 10 221, datë 04. 02. 2011, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, moszbatimi i këtij vendimi sjell si pasojë ndëshkimin me gjobë sipas parashikimeve të bëra në pikën 13 të po këtij neni.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Irma BARAKU
KOMISIONERI

TIRANË